

ב' ניסן תשע"ה
22/03/2015
2015-0002-160

חוזר מנכ"ל מיוחד
מס' 74

לכבוד
ראשי רשויות מקומיות
מנהלי מחלקות לשירותים חברתיים

שלום רב,

הנדון: השמה במסגרת חוץ ביתית לילדים – עדיפות להשמה במשפחות אומנה

הועדה שמיניתי לבחינת פיתוח והרחבת השמות במשפחות אומנה המליצה על יעד, שבתוך 7 שנים היקף ההשמות במסגרת משפחות אומנה יהיה 50% מכלל ההשמות החוץ ביתיות.

מדינת ישראל אשררה את האמנה לזכויות הילד בנובמבר 1991.

בסעיף 20 באמנה נקבע:

"1. ילד אשר באורח זמני או קבוע נשללה ממנו סביבתו המשפחתית, או אשר מירב טובתו מחייב כי לא יושאר בסביבה זו, יהיה זכאי להגנה מיוחדת ולסיוע מצד המדינה."

"3. טיפול כאמור יכול לכלול השמה באומנה, קאפלה לפי דיני האסלם, אימוץ, או לפי הצורך השמה במוסדות מתאימים לטיפול בילדים."

הפרשנות לאמנה קובעת שיש קודם לבדוק השמה אצל קרובי משפחה, לאחר מכן אומנה במשפחה אחרת ומשפחה מאמצת לגבי קטינים שאינם יכולים לחזור לבית הוריהם בעתיד הנראה לעין. החלופה המוסדית היא האחרונה במדרג.

לגבי ילדים באוכלוסיית השרות לילד ולנוער :

1. כל ילד עד גיל 8 שלגביו יתקיים דיון בוועדת תכנון טיפול והערכה יופנה למשפחה אומנת.
2. ילדים חסרי עורף משפחתי בכל גיל יופנו למשפחות אומנה ותישקל עבורם האופציה של אימוץ עדיפות בבחירת המשפחה האומנת יהיו קרובי משפחה.
- בדיקת המשפחה המועמדת, והתאמת הילד למשפחה ייקבע במשותף ע"י מנחת האומנה של הגוף המפעיל שזכה במכרז של המשרד ומפקח מחוזי על האומנה בשרות לילד ונוער.

המחלקה לשירותים חברתיים רשאית לפנות לכמה גופים מפעילים עם כל החומר הרלוונטי. על הגופים המפעילים למצוא משפחה מתאימה בתוך 3 חודשים. לא מצאו הגופים המפעילים משפחה מתאימה תודיע

על כך למחלקה בכתב עם כל החומר כולל הודעת הגוף המפעיל למנהלת השירות לילד ולנוער או מי מטעמה לאישור השמת הילד בפנימייה. עם אישור מנהלת השירות או מי מטעמה יופנה החומר לפנימייה. השמה

הנחיה זו מתייחסת לדיוני ועדות תכנון, טיפול והערכה אשר ידונו בהשמות של ילדים עד גיל 8 לקראת שנת הלימודים תשע"ו.

לגבי ילדים עם מוגבלויות:

1. עניינם של ילדים עם מוגבלות שכלית התפתחותית (אגף מש"ה) ושל ילדים עם נכויות פיזיות, חושיות (ליקויי ראייה, ליקויי שמיעה) ובעלי לקויות למידה מורכבות והנמכה קוגניטיבית (אגף השיקום), המועמדים לסידור חוץ ביתי יופנה לוועדת השמה מחוזית באמצעות מפקח הקהילה של אגף מש"ה, ולוועדת ההשמה של השירות לטיפול חוץ-ביתי של אגף השיקום במחוז, בהתאמה.
2. כל ילד/ה עד גיל 8 שלגביו יתקיים דיון בוועדת השמה מחוזית יופנה לאומנה. תינתן עדיפות בבחירת משפחת אומנה בקרב קרובי המשפחה.
3. מפקחי האומנה המחוזיים יפנו לכמה גופים מפעילים עם כל החומר הרלוונטי. על הגופים המפעילים למצוא משפחת אומנה מתאימה בתוך 3 חודשים. לא מצאו הגופים המפעילים משפחה מתאימה יודיעו בכתב למפקח האומנה המחוזי וליו"ר ועדת ההשמה המחוזי.
4. בסמכות מנהלת השרות לטיפול בקהילה או מי מטעמה באגף מש"ה או מנהל השירות לטיפול חוץ-ביתי באגף השיקום או מי מטעמם, לאשר הפניית החומר למסגרת דיור חוץ ביתית.
5. עם אישור, ועדות ההשמה המחוזיות ידונו בהפניית המועמד למסגרת חוץ ביתית מתאימה.

לגבי ילדים עם מוגבלויות פיזיות:

1. כל הילדים עד גיל 10 מופנים למשפחות אומנה.
2. עניינם של ילדים עם נכויות פיזיות, חושיות (ליקויי ראייה, ליקויי שמיעה) ובעלי לקויות למידה מורכבות והנמכה קוגניטיבית (אגף השיקום), המועמדים לסידור חוץ ביתי יופנה באמצעות מפקח, לוועדת ההשמה של השירות לטיפול חוץ-ביתי של אגף השיקום במחוז.
3. כל ילד/ה עד גיל 8 שלגביו יתקיים דיון בוועדת השמה מחוזית יופנה לאומנה. תינתן עדיפות בבחירת משפחת אומנה בקרב קרובי המשפחה.
4. מפקחי האומנה המחוזיים יפנו לכמה גופים מפעילים עם כל החומר הרלוונטי. על הגופים המפעילים למצוא משפחת אומנה מתאימה בתוך 3 חודשים.

לא מצאו הגופים המפעילים משפחה מתאימה יודיעו בכתב למפקח האומנה המחוזי וליו"ר ועדת ההשמה המחוזי.

5. בסמכות מנהל השירות לטיפול חוץ-ביתי באגף השיקום או מי מטעמו לאשר הפניית החומר למסגרת דיור חוץ ביתית.

6. עם אישורם, ועדות ההשמה המחוזיות ידונו בהפניית המועמד למסגרת חוץ ביתית מתאימה.

בכבוד רב,

יוסי סילמן
המנהל הכללי

העתק: גב' איריס פלורנטין, סמנכ"ל בכיר לשירותים אישיים וחברתיים
מר גדעון שלום, מנהל האגף לטיפול באדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית
ד"ר שלמה אלישר, סמנכ"ל בכיר (שירותי שיקום)
גב' דליה לב-שדה, מנהלת השירות לילד ולנוער
גב' אורנה הירשפלד, מנהלת השירות למען הילד
גב' ויויאן אזרן, מנהלת השרות לטיפול באדם עם מוגבלות שכלית התפתחותית בקהילה
ד"ר נחום בן שלמה, מנהל השירות לטיפול חוץ-ביתי, אגף השיקום